FSE

MAGYAR FAJTATISZTA SERTÉST TENYÉSZTŐK EGYESÜLETE

Állítsuk meg az **Afrikai Sertéspestis** terjedését!

Napjainkban a legveszélyesebb vírus okozta fertőző betegség az Afrikai Sertéspestis (ASP), amely a házisertést és az európai vaddisznót veszélyezteti.

A betegség vírusellenes állatgyógyászati készítményekkel nem gyógyítható és az állatok védőoltására engedélyezett, hatékony oltóanyag (vakcina) sem áll rendelkezésre. Az ASP vírusa iránt a sertés és a vaddisznó minden életkorban fogékony és a megbetegedett állatok szinte kivétel nélkül elpusztulnak. A fertőzött állományokat és legtöbbször, a velük kapcsolatba került állományok valamennyi sertését is le kell ölni, az állathullákat a fertőzés terjedését kizáró módon ártalmatlanítani kell, valamint a felszámolt sertésállományok tartási helyét ismételten fertőtleníteni szükséges.

A sertésforgalmazást, felvásárlást korlátozzák regionális vagy országos szinten. Az élősertések, a sertéshús és a sertéshúsból készült félkész és késztermékek exportja nem engedélyezett. Az intézkedések és korlátozások súlyos pénzügyi veszteséget eredményeznek a sertéstartóknak és a velük kapcsolatban álló exportőröknek, vágóhidaknak és húsfeldolgozó üzemeknek is.

A hazai sertéságazat fennmaradása és fejlesztése szempontjából a betegség behurcolásának megelőzése nagyon fontos minden érdekelt számára. Az Európai Unió tagállamai közül 2014-ben Litvániában, Lettországban, Észtországban és Lengyelországban is megállapították a betegséget. Az ASP közel száz éves történetében példátlan kiterjedésű és súlyosságú az a járvány, amely a Kaukázus térségéből kiindulóan Oroszország európai területén, Ukrajnában és a balti államokban kialakult.

Az ASP közép-európai megjelenésének kockázata és hazánk sertésállományainak veszélyeztetettsége az utóbbi egy évben jelentősen megnőtt, amit tovább fokozott a 2016. évvégi kárpátaljai eset. A kór megállításában kulcsfontosságú szerepe van a sertéstelepen, vágóhídon, takarmánykeverő üzemben, a húsértékesítési láncban és az élőállat szállításban dolgozók felelős munkájának. Nélkülözhetetlen, hogy az itt felsorolt egységek felelős vezetői határozott intézkedéseket hozzanak fertőzés terjedésének megakadályozása érdekében.

- A NÉBIH tematikus honlapján folyamatosan nyomon követhetőek a betegség által érintett területekről szóló információ: www.portal.nebih.gov.hu/afrikai-sertespestis

A nagyüzemi/nagylétszámú sertéstelepeknek ajánlott intézkedések

- A telep járványvédelmi tervének aktualizálása, szükség szerinti felülírása.
- A telepet határoló kerítés fokozott ellenőrzése, szükség szerinti azonnali javítása. Lehetőség szerint ajánlott második kerítés építése a telepen belül, illetve olcsóbb, gyorsabb a villanypásztor telepítése az eredeti kerítésvonalon belül.
- A személyforgalom minimumra korlátozása. Kizárólag olyan személyek részére engedélyezhető a telepre való belépés, akiknek feltétlenül indokolt.
  - Akiknek feltétlenül be kell menni a telepre, azok számára biztosítani kell a legszigorúbb fekete/fehér öltözőt és meg kell követelni tőlük ennek használatát. Kötelező a telepi ruha használata (teljes ruházat), melynek mosása a telepen belül, magas hőfokon, telepi mosógéppel szükséges.
- A személyforgalom pontos és naprakész dokumentálása.
- Kéz és lábfertőtlenítő fokozott használata, felügyelete és utántöltése.
- Szükséges a telepre behajtó járművek telepi kapuban történő alapos fertőtlenítése kerékmedencében valamint permet szerűen, de lehetőség szerint ezt is a minimumra kell korlátozni.
- Ajánlott a fertőtlenítőszerekből 3 hétre elegendő mennyiséget készleten tartani.
- A hullatároló konténer ne a telep kerítésének vonalában legyen, hanem attól jóval távolabb, annak érdekben, hogy a hullaszállító autó minél kevésbé közelítse meg a telepet.
- A telepre újonnan belépő tenyészállatok karanténozása 60 napig tart. A karanténépület semmiképp ne a telepen belül legyen, lehetőség szerint a teleptől minél távolabb! A karanténba telepidolgozók bejárása munkavégzés szempontjából is TILOS!
- Követeljük meg állatorvosunktól, hogy lehetőség szerint minél több hullát boncoljon fel, hisz az állatorvos felelőssége *(a helyszíni vizsgálatok elvégzése alapján)* a betegség gyanújának felismerése.

AZ ASP megelőzésének érdekében hasznos tanácsok a kisgazdaságok és háztáji gazdaságok részére.

- Sertést másik állattartótól, vagy állatorvosi ellenőrzés alatt álló állatvásáron csak a megfelelő szállítási bizonylatokkal együtt vásároljon meg.
- A megvásárolt sertéseket minimum 30 napig különítse el (karantén) saját állományától.
- Ne látogasson olyan sertéstartó udvart, gazdaságot, ahol az állatok megbetegedtek, még a szomszéd, illetve közeli ismerősök erre irányuló kérésére sem.
- Amennyiben a sertés tartási helye a település külterületén található, akkor azok vaddisznókkal való közvetlen érintkezését meg kell akadályozni a kerítés megerősítésével, illetve villanypásztor telepítésével.
- A vaddisznók által megkezdett, megdézsmált takarmányt ne adjon sertéseinek, illetve a vaddisznók által széthányt, összetúrt, illetve ürülékkel szennyezett szalmakazalt ne használjon almozásra.
- Állataik megbetegedését, hirtelen elhullását haladéktalanul be kell jelenteni a településen dolgozó állatorvosnak.
- A saját állományuk védelme érdekében tilos állati eredetű melléktermékek közé tartozó élelmiszerhulladék, vagyis „konyhamoslék" etetése.
- Sertéseik viselkedését fokozott figyelemmel kísérjék a következő szempontok szerint:
  - az állományban több sertésnek 40°C feletti testhőmérséklete (láza) van, amely 3 napig tartó antibiotikum kezelés után sem múlik el
  - az állományban, több korcsoportban is vannak bágyadt, étvágytalan és/vagy lázas egyedek
  - az előbbiek mellett bőrvérzés figyelhető meg
  - olyan hirtelen elhullás, melynek okát nem magyarázza egyértelműen elváltozás
  - több korcsoportban a megszokottnál jelentősen nagyobb mértékű elhullás jelentkezik

A vadászok legfontosabb feladatai az ASP megelőzésében és korai felismerésében

- A vaddisznók között észlelt megbetegedést, vagy elhullást be kell jelenteni a megyei vadászati hatóságnak és a vadászterület helye szerint illetékes járási fő állatorvosi hivatalnak.
- A vadászterületen ne szórjanak szét állati eredetű élelmiszerhulladékot.
- Ha a saját udvarában házisertéseket is tart, akkor minden vadászatot követően cserélje le ruházatát és lábbelijét, mielőtt sertései itatásához vagy etetéséhez fogna.
- A sertéstartó udvarokban vadászterületről befogott vaddisznókat elhelyezni tilos.
- Az ASP-vel fertőzött országokból érkező vendégvadászokat kérjék meg arra, hogy ne hozzanak magukkal sertés-, vagy vaddisznóhúsból készült élelmiszereket.
- Nagyüzemi/nagylétszámú sertéstartó telepen dolgozó vadászok a munkakezdés előtt tájékoztassák a telepvezetőt arról, ha előzőleg olyan vadászaton vettek részt, ahol a vaddisznók zsigerelésekor, vagy egyéb jelek alapján felmerült fertőző betegség gyanúja (pl. többszörösére duzzadt vörös lép).